

At' už nikdy nepřijde

Iva Chuchmová

1980

Probudila se. Náhle uprostřed noci. Svírá ji úzkost a pocit, že je někde úplně sama. Srdce jí buší, zvedá se v postýlce, aby se mohla rozhlédnout po pokoji. V rohu u okna svítí lampa. Vidí maminku, která sedí u stolu a sklání se nad knihami.

“Mami!”

Matčin pohled se unaveně stočí k postýlce.

“Spi! Musím to dočíst! Ani v noci nemám klid!”

Z jejího hlasu Nina rychle pozná, že je zbytečné, aby dále naléhala. Otočí se ke zdi a na polštář pomalu ukápnou první slzy. Samota je tentokrát hodně tíživá. Hlavou jí víří myšlenky na to, co bude, až se probudí.

Ráno. Jedno jako druhé. V pět hodin je ještě tma. Matka, zmatená a uspěchaná, pobíhá po bytě a křičí.

“Oblíkej se! Jez! Rychle! Nino! Jsi tak pomalá! Jak to, že ještě nemáš boty? Já to nestihnu! Dělej!”

Venku ji ovane čerstvý vítr. Všude kolem je nasněženo. Miluje, když jí sníh křupe pod nohama. Sehne se, aby si ho trošku nabrala do hrsti. Ruka, která ji drží, je však neúprosná. Spěch. Čas nezná slitování. V matčině výrazu nachází prázdno. Její pohled, který se upírá stále někam dopředu, a její pevně sevřené čelisti nasvědčují, že je opravdu v časové tísní. Nemá smysl smlouvat. Všechno se zdá šedivé. Dveře, za kterými má opět strávit den, jí nahání strach, a ten s každým krokem sílí.

Nemá to ve školce ráda, ale nikdy nepláče. Bojí se, co by její pláč způsobil. Rozzlobil by soudružky učitelky? Vždycky, když se někdo na někoho zlobí, rozbolí ji břicho. Stejně by slzy dolovala marně. Oči jsou bez slziček jako vyschlé studánky a tělíčko je sevřené v podivné obruči, kterou, zdá se, jí někdo neviditelný nasazuje každý den hned před těmi velkými dveřmi, kterými se do školky vchází. Hlavně aby si jí nikdo kolem nevšiml. Té obruče. Dělá raději, že neexistuje.

Maminka ji vypustí už u dveří. Ve spěchu se s ní loučí. Její hlas začíná znít lehce. Zdá se, že je s nimi u dveří neviditelná čarodějka, která mávla proutkem a proměnila maminku ve vílu. Nina ji chvilku pozoruje, stojí za oknem, nosík přitlačený na studeném skle. Maminčina dlouhá hrubá károvaná sukně, kozačky, černý kabát, to všechno každou chvilku zmizí za rohem protější budovy. Ale dnes, dnes se maminka otáčí! Mává na Ninu a Nině se z dálky zdá, že si utírá oči kapesníkem.

“Zase je tu první. A vyzvedne si ji jako poslední. Včera jsem tady kvůli ní byla o čtvrt hodiny déle. Nestíhá,” slyší soudružku učitelku Evu, když vchází do třídy. Potichu pozdraví. Nejistě žmoulá lem zástěrky a snaží se překonat bolest prstíků v malých úzkých papučkách. Strašně se za tu bolest stydí, hlavně ať to nikdo nepozná, ať se na ni nikdo nezlobí. Nechce přidělovat mamince starosti, aby jí musela kupovat nové boty. Určitě by se jí to nelíbilo. Když se rozhlédne, vidí, že i dnes je ve školce první, takže mluví o ní? V místnosti je ještě šero, světlo svítí jen tlumeně, pach čisticího prostředku štípe Ninu v nosíku a trochu se jí dělá špatně. Takové ty sliny, které se najednou začnou v pusince hromadit a ona ne a ne je polknout.

“Běž si hrát!” ukazuje soudružka učitelka Eva do koutku s hračkami. Nina nemůže odtrhnout oči z jejího dlouhého červeného nehtu.

“No co koukáš, Nino? Běž!”

Má hračky sama pro sebe, než přijdou ostatní děti. Ale dneska jenom dělá, že si hraje, protože slyší jména maminky a tatky, jak si spolu soudružky učitelky povídají.

“No bodejť, je na ni sama. Otec pořád chlastá. Včera jsem ho viděla, motal se támhle u obchodu s pivem v ruce, zdálo se mi, že má snad mokré kalhoty! Ostuda to je, vlastně chudák děcko,” srkne si soudružka učitelka Iva kávy z roztomilého hrníčku s růžovými květinami.“ Moje kamarádka je jejich sousedka. Včera jsme byly na víně. Říkala, že když Radek přijde domů z fabriky, hrozně se hádají. Je to slyšet až k nim! Minule prý bylo slyšet, jak se něco velkého rozbilo. Ti říkám, to nedopadne dobře.”

“Však se to na ní odráží, takové divné dítě jako je Nina, jsem ještě neviděla. Sedí a hledí. Do kolektivu se nezapojuje. A ty zbrklé pohyby, když po ní něco chci. Na nic se nesoustředí. Zralé na sociálku to je! Jenomže kdo by volal sociálku, když je Radek takové zvíře. Náměstek generálního, to by se nám mohlo vymstít. Kdepak! Nevypláci se na takové upozorňovat orgán!” přidává se soudružka učitelka Eva.

Nina dělá, že neslyší. Vlastně neví, co dělat. Neunikne jí ani jediné slovo.
Ale co nedopadne dobře?

Je jako ve snu, v takovém velikém akváriu, za sklem vidí děti, jak na ni něco pokřikují. Občas připluje velryba, paní učitelka, něco po Nině chce. Ta tupě a automaticky příkaz plní. *Co je to sociálka?* Tak ráda by se někoho zeptala. Možná maminky? Tatky ne, ten by zase křičel. Možná by Ninu zase zbil. Toho se zeptat nemůže.

Den ve školce se zdá být příliš dlouhý. Po obědě se děti převalují na postýlkách a Nina nemůže usnout. Soudružka učitelka obchází kolem a když vidí, že někdo nespí, dává mu na obličejík ručník, aby prý rychleji usnul. Toho se Nina bojí, protože má pocit, že pod ručníkem není ani troška vzduchu, dusí se a nemůže si ručník stáhnout dolů. Dnes se snaží mít zavřená víčka, jak to jde, ale soudružka učitelka tuhle drobnou lest odhalí a Nininy tvářičky přikryje proužkovaným froté

ručníkem. Nina se zoufale snaží nenápadně udělat nosíkem prostor, aby pod ručník mohl proudit vzduch. Je to nekonečné. Když je po poledním spaní, uklidí se postýlky a je svačina. Poté si všichni si hrají, ale Nina je sama. Vybere si koutek v herně a posadí se na velkou měkkou molitanovou kostku. Lokty si opře o kolena, hlavičku položí do dlaní. Pohled upře na ostatní oranžové kostky na zeleném koberci, ale ve skutečnosti v místnosti není. Schovává se do myšlenek, vzpomíná, jaké to bylo, když minule táta přišel domů. Křik. Rozbité skleničky. Facky. Modřiny na ruce u mámy. Slzičky. Plyšový medvěd v koši na odpadky. A ten hrozivý tátův smích, když tam plyšáka zavřel... Musí se maminky zeptat, co to je. Sociálka.

“Myslíš, že nás slyšela?” probere Ninu hlas soudružky učitelky, která sice šeptá, ale její slova Nině neuniknou.

“Možná jo... Vypadá dneska hodně divně. Ať z toho není průser!” druhá soudružka učitelka nervózně vstává ze židle a uhlazuje si dlaněmi sukni.

“Víš co? Radši za ní zajdu,” teď už opravdu vystrašeně šeptá soudružka učitelka Iva.

“Nino!” přísný hlas soudružky učitelky Ivy se zařizne do vzduchu, “jestli doma řekneš, co jsme se dnes se soudružkou učitelkou povídaly, bude zle! Zavolá si tě soudružka ředitelka a rozhodne o tvém umístění do dětského domova!” Nemilosrdně se drápy zasekává do dětské duše. Aby bylo zřejmé, že to myslí vážně, chytí silně Ninu za paži a podívá se jí výhruzně do vyděšených očí. Poté ji pustí a odchází zpět ke svému stolu.

Nina se třese, neschopna cokoli říct. Je jí pět, dobře chápe, že se maminky nikdy nezeptá, co je to sociálka. Nechce do dětského domova! Neví, co dělat. Tak jen čeká.

Z okna vidí, jak maminka přichází ke školce. Nějak nemůže cítit radost, že ji vidí. Pomalu jde k šatně, cestou se loučí se soudružkou učitelkou.

“Po školce hned přijde tatka?” zeptá se maminky přiškrceným hláskem. Začíná si přát, aby už nepřišel nikdy.